

**Hässleholms
kommun**

YTTRANDE

Datum
2023-12-12

Diarienummer
Socialdepartementet:
S2023/02669
Hässleholms kommun:
OF 2023/1028

Handläggare
Medicinskt ansvarig sjuksköterska
Birgitta Ljungbeck
Hässleholms kommun
Omsorgsförvaltningen
0451-26 88 21
birgitta.ljungbeck@hassleholm.se

Socialdepartementet

Remissvar från Hässleholms kommun gällande betänkandet till utredningen om författningsberedskap inför framtida pandemier SOU 2023:56

Sammanfattning

Remissvar till utredningen, som presenteras i SOU 2023:56, fokuserar på att stärka smittskyddet för särskilda grupper inom socialtjänsten och genomföra en översyn av bestämmelserna om smittbärrpenning inför framtida pandemier. Under covid-19-pandemin drabbades särskilt äldre personer i boendeformer för äldre och personer på LSS-boenden hårt. Utredningen framhåller att effektivt smittskydd kan kräva tillfälliga begränsningar i individens frihet för att skydda smittade och förhindra vidare spridning.

Hässleholms kommun uttrycker allvarlig oro över det föreslagna tillägget i smittskyddslagen som ger smittskyddsläkaren befogenhet att utan samtycke från den enskilde förflytta personer på särskilda boenden vid eventuell smitta. Att tvinga äldre eller utsatta personer att flytta mot deras vilja är oetiskt och inte i linje med självbestämmande och personlig integritet. I stället förespråkar kommunen frivilliga och samrådsbaserade smittskyddsåtgärder för att upprätthålla respekten för individens rätt att fatta beslut om sin livssituation. Hässleholms kommun anser att det är av största vikt att överväga alternativa strategier för att stärka smittskyddet och poängterar att polisens inblandning i förflyttningar utan samtycke är oacceptabel.

Hässleholms kommun / Omsorgsförvaltningen

Postadress: , 281 80 Hässleholm **Besöksadress:** Löjtnant Granlunds väg 14 **Telefon:** 0451-26 70 00
E-post: kontaktcenter@hassleholm.se **Organisationsnummer:** **Webb:** www.hassleholm.se

Ställningstagande från Hässleholms kommun

För att stärka smittskyddet inom socialtjänsten överväger utredningen att införa en extraordinär smittskyddsåtgärd i form av flyttning av individer som bor i vissa boendeformer och som kan vara smittade och utgör en risk för andra. Förslaget innebär att smittskyddsläkaren kan besluta om flyttning utan samtycke från den berörda personen.

Hässleholms kommun ser med allvar på det föreslagna tillägget i smittskyddslagen (2004:168) 3 kap som ger smittskyddsläkaren befogenhet att besluta om förflyttning utan samtycke av individer på vissa boenden och bostäder med särskild service. Kommunen vill framföra sin starka oro och reservation kring detta förslag, då det strider mot grundläggande etiska principer och respekten för individens integritet. Individens autonomi och integritet är grundläggande principer som måste respekteras även i extrema situationer. Att genomföra förflyttningar med tvång strider mot dessa principer och bör undvikas om det inte finns helt exceptionella skäl. Detta fungerade till största delen väl under pandemiåren. Det är av största vikt att upprätthålla respekten för varje individs rätt att fatta beslut om sin egen livssituation. Att införa förflyttningar med tvång kan innebära allvarliga konsekvenser för de drabbade, både ur ett psykiskt och fysiskt perspektiv. Hässleholms kommun förordar istället att smittskyddsåtgärder genomförs med en tydlig inriktning på frivillighet och samråd med de boende samt deras närstående. Genom att involvera de berörda parterna i beslutsprocessen kan man uppnå ökad förståelse och acceptans för åtgärderna, samtidigt som man respekterar individens autonomi.

Hässleholms kommun understryker särskilt att en eventuell inblandning av polisen för att genomföra förflyttningar utan samtycke av de äldre eller andra sköra personer, såsom förslaget är oacceptabelt. Polisens huvudsyfte och kompetens ligger inte inom området för sociala tvångsåtgärder, särskilt när det gäller sköra och äldre medborgare på kommunens äldreboenden. Att använda polisens resurser för förflyttningar kan skapa en negativ dynamik och riskerar att förvärra situationen för de berörda individerna. Det är av yttersta vikt att skydda de äldres värdighet och säkerställa att åtgärder som vidtas är proportionerliga.

Utredningen betonar att åtgärder för att förbättra smittskyddet bör inkludera långsiktiga insatser såsom förbättrad personalutbildning, efterlevnad av hygienrutiner och anpassning av lokaler. Detta instämmer Hässleholms kommun i och är

Hässleholms kommun / Omsorgsförvaltningen

också ett arbete som pågår kontinuerligt i syfte att säkerställa en hög följsamhet till vårdhygieniska principer.

När det gäller smittbärrpenningen konstaterar utredningen att den fyllde en viktig funktion under pandemin genom att ge ekonomisk trygghet för dem som inte kunde arbeta hemifrån men inte hade nedsatt arbetsförmåga. Trots ökningen av smittbärrpenningen under pandemin lämnar utredningen inga förslag till ändringar i lagstiftningen. Istället föreslår utredningen en övergripande översyn av socialförsäkringen vid kriser och allvarliga kriser, inklusive smittbärrpenningen. Även detta instämmer Hässleholms kommun i och konstaterar att möjligheten till ekonomisk kompensation för förlorad arbetsinkomst kan bidra till efterlevnad till smittskyddsrekommendationer och därmed en minskad smittspridning. De tillfälligt justerade handläggningsrutinerna avseende undantag på kravet att inkomma med läkarintyg i samband med pandemin var ett effektivt sätt att hantera ökad administrativ belastning. Det förfarings sättet bör med fördel användas vid andra pandemier eller kriser.

Avslutningsvis delar Hässleholms kommun utredningens bekymmer över att stärka smittskyddet inom socialtjänsten men uttrycker en stark reservation mot förslaget om extraordinära smittskyddsåtgärder. Istället betonar kommunen vikten av att uppnå smittskyddsmål genom frivillighet och samråd med de berörda, vilket anses vara både etiskt försvarbart och i linje med principen om självbestämmande. När det gäller smittbärrpenningen stöder Hässleholms kommun en övergripande översyn av socialförsäkringen vid kriser och allvarliga situationer, och betonar vikten av ekonomisk kompensation för att främja efterlevnad av smittskyddsrekommendationer. Hässleholms kommun uppmanar beslutsfattare att ta hänsyn till dessa invändningar och överväga en revidering av förslaget för att säkerställa att smittskyddsåtgärder balanserar effektivitet med respekt för individens rättigheter och integritet.

Omsorgsförvaltningen den 12 december

Birgitta Ljungbeck

Medicinskt ansvarig sjuksköterska

Hässleholms kommun / Omsorgsförvaltningen